

Nederlanders in Sint-Petersburg – Rusluie

Op dinsdag 17 april a.s. vertelt Henk Butink ons na de algemene vergadering een verhaal over Nederlanders in Sint-Petersburg. Zijn presentatie is, zoals we van hem gewend zijn, in de vorm van een flitsende audiovisuele (beamer) show. Zijn mondelinge toelichting wordt aangevuld met fraaie foto's en begeleid door mooie, Russische muziek.

Sint-Petersburg: Hollandse kerk uit 1834, foto Henk Butink (2008)

In de jaren zestig van de vorige eeuw is Henk geïnteresseerd geraakt in dit onderwerp door een artikelreeks in de Twentsche Courant. Ruim veertig jaar later kwam er een reden bij. 'Rusluie' kwamen in zijn familie omdat zijn Amsterdamse schoonzoon en kleinkinderen afstammelingen zijn van de Rusluie. In 2008 is hij op reis geweest in Rusland. Zijn vrouw en hij hebben toen speciaal de sporen van de Nederlanders in Sint-Petersburg 'nagelopen'. Dankzij de hulp van de begraafplaatsbeheerster hebben ze uiteindelijk het graf van een van hun schoonzoons voorvaderen gevonden.

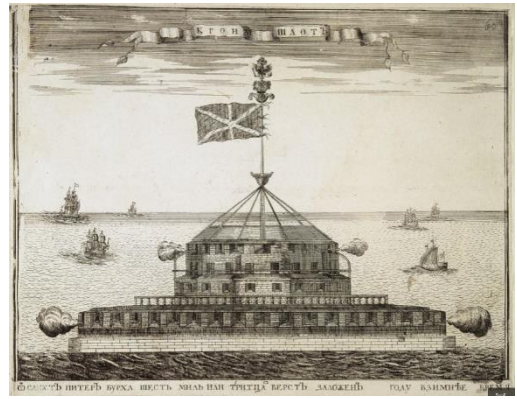
Als spin-off van de genoemde reis heeft Henk een documentaire gemaakt over "Nederlanders in Sint-Petersburg". Henk kijkt ernaar uit om deze op 17 april aan zijn medeleden van onze vereniging te laten zien. De presentatie wordt nota bene gegeven in onze 'Oudheidkamer' aan de Croonstadtlaan. Een (stads)naam verbonden met de verdediging van Sint-Petersburg. De documentaire laat de band zien die Nederlanders hadden met Sint-Petersburg in de periode 1720-1918. De Russen dreven handel met Nederland – zelfs met Mijdrecht – en omgekeerd gingen generaties Nederlanders daarheen. Ze maakten er fortuin, gingen naar hun eigen "Hollandse Kerk" en werden er begraven.

Tsaar Peter de Grote kwam aan het eind van de 17^e eeuw voor korte tijd naar Nederland om het vak van sloopstimmerman te leren. Hij nam het concept van de grachten van Amsterdam mee naar Sint-Petersburg, de stad die hij stichtte en er de hoofdstad van Rusland van maakte.

Delen van de inhoud

Kronslot: naamgever van Kronstadt op het eiland voor Sint-Petersburg en later ook de Croonstadtlaan in Mijdrecht.

Sint-Petersburg moest beschermd worden tegen aanvallen vanuit zee. Het eiland Kotlin lag ideaal om de toegang tot de stad te blokkeren en kreeg een groot aantal forten. Het eiland ligt ongeveer dertig kilometer ten westen van Sint-Petersburg.

De stad op het eiland kreeg de naam van een van de forten Kronstadt en is de naamgever van de Stoomtimmerfabriek N.V. Croonstadt in Mijdrecht, mogelijk omdat er veel hout vanuit Kronstadt werd aangevoerd. De timmerfabriek verdween maar de naam niet. De laan waaraan vroeger de timmerfabriek lag kreeg de naam Croonstadtlaan.

De grootste Russische dichter Poesjkin (1799-1837) en een van de grootste dichters uit de wereldliteratuur vond de dood door toedoen van een Nederlander.

Schilderijen uit de collectie van koning Willem II kwamen in bezit van de Hermitage, omdat de koning bij zijn dood (1849) nog in het krijt stond bij zijn zwager tsaar Nicolaas I.

Meer dan 1000 werken van Hollandse Meesters kwamen in bezit van de Hermitage. Een aantal is even terug in de Hermitage van Amsterdam van 7 oktober 2017 t/m 27 mei 2018.

Anton Philips verkocht in één klap zoveel gloeilampen aan de tsaar dat de directeur van gloeilampenfabriek, zijn broer Gerard, erg nerveus werd.

Ruim aandacht is er voor de Ruslandgangers uit Vriezenveen, plaatselijk *Rusluie* genoemd. Ze deden het erg goed daar. Sommigen werden hofleverancier en een boeren- en kasteleinszoon werd er zelfs chef van de marinewerven en later admiraal. Aaltje van den Bosch stichtte een naaischool, die grote faam verwierf. Tsaar Paul en zijn gemalin kwamen enkele keren op bezoek. De bekende schrijver Toon Tellegen (zie bij literatuur) is een afstammeling van deze Rusluie (van moederskant).

Er wordt een uitstapje naar Moskou gemaakt omdat daar in 1932 de bouw van de metro werd begonnen o.l.v. de Nederlander Dirk Schermerhorn (broer van Wim, de eerste de minister-president na de oorlog (1945-1946)). Het liep echter slecht af met Dirk.

Literatuur

De trein naar Pavlovsk en Oostvoorne – Toon Tellegen

Herinneringen aan Rusland - Egbert Engberts, inleiding van Toon Tellegen.

Drie eeuwen Nederlandse geschiedenis in Sint-Petersburg – Uitgave Hermitage Amsterdam

De Ruslui, Nederlanders in Sint-Petersburg 1720-1920, boek + dvd – Karina Meeuwse

Twee eeuwen Nederlanders in Sint-Petersburg – Pieter N. Holtrop.

Meer informatie en een uitgebreide literatuurverwijzing is te vinden op:

www.butink.nl/nederlanders-in-sint-peterburg-rusluie